

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/80/2019
Identifikačné číslo spisu: 5816205896
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Švecová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5816205896.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu MetLife Europe designated activity company, so sídlom Lower HATCH Street, on Hatch 20, Dublin, Írsko, podnikajúceho na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky MetLife Europe d. a. c., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom v Bratislave, Pribinova 10, IČO: 47 257 105, právne zastúpeného spoločnosťou IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 2, IČO: 36 854 808, proti žalovanému J. Š., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcemu v F., D. XXX/X, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrej Gara, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 14, IČO: 30 850 436, o zaplatenie 2.624,16 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 1 Csp 76/2016, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. augusta 2018 sp. zn. 7 Co 177/2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 28. augusta 2018 sp. zn. 7 Co 177/2018 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 2.624,16 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % z dlžnej sumy počnúc od 14. mája 2016 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi voči žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalovaný odvolanie. V postupe súdu prvého stupňa videl porušenie jeho procesných práv, ktorým mu súd odmietol poskytnúť dostatočný čas na zabezpečenie listinných dôkazov alebo svedkov. Mal za to, že súd prvého stupňa porušil zásadu rovnosti účastníkov konania. Žiadal preto Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“), aby rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

3. Odvolací súd napadnutým uznesením z 28. augusta 2018 sp. zn. 7 Co 177/2018 odmietol odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením z 9. apríla 2018 č. k. 1

Csp 76/2016-267 a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok bol právnenému zástupcovi žalovaného doručený 13. marca 2018. Od nasledujúceho dňa po doručení rozsudku (14. marca 2018) začala žalovanému plynúť 15-dňová odvolacia lehota. Posledný deň odvolacej lehoty pripadol na deň 28. marec 2018 (streda). Odvolanie podal žalovaný elektronicky formou e-mailového podania bez zaručeného elektronického podpisu adresovaného do schránky podateľne Okresného súdu Námestovo (pozn.: v rozhodnutí odvolacieho súdu nesprávne uvedené ako Okresného súdu Žilina) dňa 29. marca 2018 o 0:00 hod., ktoré následne doplnil podaním na poštovú prepravu v rovnaký deň. Z uvedeného odvolací súd uzavrel, že žalovaný podal odvolanie po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty a ako oneskorene podané ho odmietol.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku [zákona č. 160/2015 Z. z., účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „C. s. p.“)], t. j. že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný sa domnieval, že odvolací súd postupoval nesprávne, nakoľko je zrejmé, že odvolanie bolo doručené riadne a včas dňa 28. marca 2018 o 21:59 hod. Žalovaný v dovolaní uviedol, že po tom, ako mu bolo doručené napadnuté uznesenie, overoval splnenie podmienok prípustnosti odvolania vo vzťahu k jeho včasnosti, a to od Z.. J. E., riaditeľa Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktorý je správcom systému elektronických podateľní - zaručeného elektronického podpisu. Zároveň zistil, že všetky krajské a okresné sudy sú napojené na jedinú elektronickú podateľňu spravovanú ministerstvom. Všetky podania adresované na adresy zverejnené na webovej stránke ministerstva dôjdu na jeden server - systém overovania zaručených elektronických podpisov. Ten automaticky odošle na e-mailové adresy podateľní súdov oznámenie o prijatí dokumentu a samotný text e-mailu. Časy dôjdenia podaní do elektronickej podateľne zostávajú v systéme zachované a zo systému sa dajú zistiť. Podľa informácie Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva bolo predmetné odvolanie žalovaného doručené do podateľne súdu prvého stupňa elektronickou poštou dňa 28. marca 2018 o 21:59 hod., ako to vyplýva z informácie zaslanej žalovanému dňa 16. októbra 2018 prostredníctvom e-mailu od Z.. Z. R., zamestnanca Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva. Žalovaný pritom poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, v zmysle ktorej sa za prípad odňatia možnosti konať pred súdom považuje postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre takýto postup nie sú dané (judikáty R 23/1994, R 4/2003 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001). Poukazuje tiež na zmätočnosť napadnutého rozhodnutia z toho dôvodu, že v napadnutom rozhodnutí sa uvádza Okresný súd Žilina ako súd, ktorému bolo odvolanie žalovaného doručované, a správne ním bol Okresný súd Námestovo. Z napadnutého rozhodnutia tiež žiadnym spôsobom nie je zrejmé, z akého zdroja pochádza informácia o odoslaní odvolania dňa 29. marca 2018 o 0:00 hod. Žalovaný navrhol najvyššiemu súdu, aby v zmysle § 444 C. s. p. odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa z dôvodov, že výsledky doterajšieho konania osvedčujú zrejmy predpoklad úspešnosti dovolania a vykonaním exekúcie hrozí žalovanému ťažko napravitelná ujma vo forme neoprávneného zásahu do jeho majetkovej sféry. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, by dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemôže byť zmätočné pre nesprávne uvedenie súdu, ktorému bolo odvolanie žalovaného doručované, pretože ide o chybu v písaní. Ďalej tvrdí, že predloženou e-mailovou komunikáciou s pánom Z.. J. E. a pánom Z.. Z. R. z Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva žalovaný nepreukázal jednoznačne včasnosť doručenia odvolania súdu prvého stupňa. Žalovaný k uvedenému dôkaznému prostriedku neprikladá originálne znenie e-mailu žalovaného, ktorým malo byť odvolanie doručené súdu prvého stupňa, a tak nie je možné identifikovať, že podanie, ktorého doručenie potvrdzuje pán Z.. R. v predloženej komunikácii, je podaním predmetného odvolania. Z predloženej e-mailovej komunikácie zároveň nie je jednoznačné, či odvolanie skutočne tvorilo prílohu e-mailu žalovaného. Žalovaný tiež k

dovolaniu nepripája žiadne ďalšie dôkazné prostriedky preukazujúce, že odvolanie bolo doručené riadne a včas, t. j. najneskôr dňa 28. marca 2018. Za dôvodný nepovažuje ani návrh žalovaného na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa, keďže úspešnosť dovolania na základe dôkazov a argumentácie predloženej žalovaným vôbec nie je možné považovať za určitú. Žalobca tiež nesúhlasí s názorom žalovaného, že exekúciou nároku žalobcu hrozí žalovanému ťažko napravitelná suma. Odkladom vykonateľnosti uvedených rozhodnutí môže dôjsť k ohrozeniu vymožitelnosti nárokov žalobcu a k poškodeniu jeho práv. Žalobca preto navrhuje, aby dovolací súd návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia a rozsudku súdu prvého stupňa nevyhovel. Vo vzťahu k samotnému dovolaniu žalovaného navrhuje najvyššiemu súdu, aby dovolanie zamietol ako nedôvodné v súlade s § 448 C. s. p. alebo aby sám vo veci rozhodol a vydal uznesenie, ktorým zmení napadnuté uznesenie tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdí.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.), a to oprávnenou osobou, zastúpenou advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (pozri § 428 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

8. V danom prípade žalovaný uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané.

10. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovaného odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.

11. Podľa § 362 ods. 1 C. s. p. odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

12. Podľa § 121 ods. 2 C. s. p. do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

13. Podľa § 121 ods. 5 C. s. p. lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

14. Podľa § 125 ods. 1 C. s. p. podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

15. Podľa § 125 ods. 2 C. s. p. podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie

podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

16. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že právny zástupca žalovaného si rozsudok súdu prvého stupňa prevzal 13. marca 2018 (doručenka na č. l. 253 spisu), a teda posledný deň lehoty na podanie odvolania pripadol na stredu 28. marca 2018. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu listiny preukazujúcej doručovanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v elektronickej podobe (č. l. 258 spisu), z ktorej vyplýva, že predmetné odvolanie bolo e-mailom odoslané právnym zástupcom žalovaného 29. marca 2018 o 0.00 hod., teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a/ C. s. p. odmietol.

17. K dovolaniu voči rozhodnutiu odvolacieho súdu právny zástupca žalovaného následne priložil e-mailovú komunikáciu s pánom Z.. J. E. a pánom Z.. Z. R. z Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva, z ktorej vyplýva, že predmetné podanie - odvolanie žalovaného bolo na e-mailovú adresu elektronickej podateľne súdu prvého stupňa odoslané 28. marca 2018 o 21:59 hod. Uvedená informácia bola právnemu zástupcovi žalovaného odoslaná 16. októbra 2018 z e-mailovej adresy Z.. Z. R., zamestnanca Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva. V súlade s § 125 ods. 2 C. s. p. takto elektronicke podané odvolanie žalovaný dodatočne doručil súdu prvého stupňa v listinnej podobe 29. marca 2018 (č. l. 266 spisu).

18. Keďže odvolací súd v čase rozhodovania o odvolaní žalovaného nemal k dispozícii vyššie uvedenú e-mailovú komunikáciu so zamestnancami Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva, ktorú si žalovaný vyžiadal až po vydaní napadnutého uznesenia a priložil ju k dovolaniu, odvolací súd prihliadol na listinu preukazujúcu doručovanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v elektronickej podobe (č. l. 258 spisu), podľa ktorej bolo odvolanie e-mailom odoslané z e-mailovej adresy právneho zástupcu žalovaného dňa 29. marca 2018 o 0.00 hod., t. j. po lehote.

19. Dovolací súd si v rámci vykonaného šetrenia vyžiadal od Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva originálne znenie e-mailovej správy, ktorou bolo odvolanie žalovaného zaslané na e-mailovú adresu elektronickej podateľne súdu prvého stupňa. K predmetnej e-mailovej správe bol priložený súbor vo formáte pdf s textom odvolania, ktoré je aj súčasťou spisu na č. l. 259. Námitka žalobcu, že z predloženej e-mailovej komunikácie nie je jednoznačné, či odvolanie skutočne tvorilo prílohu e-mailu žalovaného, tak nie je dôvodná. Dovolací súd ďalej dopytom na Odbor prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva zistil, že časový údaj 28. marec 2018 o 21:59 hod., ktorý bol právnemu zástupcovi žalovaného oznámený zamestnancom Odboru prevádzky centralizovaných informačných systémov ministerstva, ako čas odoslania odvolania žalovaného do elektronickej podateľne súdu prvého stupňa, predstavuje časový údaj UTC, t. j. koordinovaný svetový čas (Coordinated Universal Time). Ide o časový štandard založený na Medzinárodnom atómovom čase s prístupnou sekundou, ktorá sa aplikuje nepravidelne, aby sa dosiahla synchronizácia so spomaľujúcou sa rotáciou Zeme. UTC je základom systému občianskeho času a jednotlivé časové pásma sa definujú svojimi odchýlkami od UTC. Miestny čas na Slovensku sa počíta v zimnom období ako UTC + 1 hod. a v letnom období ako UTC + 2 hod. Keďže v roku 2018 došlo k zmene na letný čas dňa 25. marca 2018 a predmetný e-mail s odvolaním žalovaného bol súdu prvého stupňa odoslaný dňa 28. marca 2018, resp. dňa 29. marca 2018, aplikuje sa výpočet UTC + 2 hod. Časový údaj 29. marec 2018 o 0:00 hod. uvedený na listine preukazujúcej doručovanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v elektronickej podobe (č. l. 258 spisu) tak predstavuje miestny čas, avšak zaokrúhlený na celú minútu nahor a tento údaj vzal odvolací súd do úvahy aj pri posudzovaní včasnosti podania odvolania žalovaného. K reálnemu odoslaniu odvolania žalovaného súdu prvého stupňa došlo dňa 28. marca 2018 o 23:59 hod. a 30 sekúnd, ako to vyplýva aj z údajov, ktoré je možné zistiť priamo z predmetného odosieleného e-mailu. V programe MS Outlook sa po otvorení e-mailu a kliknutí na položku „Súbor“, a následne na „Vlastnosti“ zobrazí dialógové okno, kde je v časti „Internetové hlavičky“ možné tento údaj dohľadať aj bez dopytu na ministerstvo. Z vysvetlenia podaného zamestnancom Odboru prevádzky

centralizovaných informačných systémov ministerstva vyplýva, že predmetný e-mail bol doručený na adresu podateľne súdu prvého stupňa dňa 28. marca 2018 o 23:59 hod. a 48 sekúnd (18 sekúnd trvalo, kým sa e-mail presunul z počítača odosielateľa, cez e-mailový server a e-mailovú bránu rezortu poskytovateľa e-mailových služieb odosielateľa - spoločnosti GLS, cez interný emailový server exchange 2010, t. j. server ministerstva, až na interný emailový server exchange 2003, t. j. server podateľne súdu prvého stupňa). Nakoľko v základnom náhľade e-mailu je vidieť iba hodina a minúta, tak zrejme emailový klient (aplikácia MS Outlook) tento čas zaokrúhľuje, a teda ukazuje až poľnoc. Možno teda s určitosťou ustáliť, že odvolanie žalovaného bolo na súd prvého stupňa podané dňa 28. marca 2018 o 23:59 hod. a 30 sekúnd. Najvyšší súd v zmysle vyššie uvedeného konštatuje, že odvolanie žalovaného bolo na súd prvého stupňa podané včas.

20. Vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte pre záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností. V prípade, ak všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (tak napr. III. ÚS 331/04, III. ÚS 249/08, IV. ÚS 379/08).

21. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že nebolo mimo rozumných pochybností preukázané, že žalovaný podal opravný prostriedok - odvolanie oneskorene. Najvyšší súd má navyše za preukázané, že odvolanie žalovaného bolo podané včas. Preto ak odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného ako oneskorene podané, odňal mu svojim konaním a rozhodnutím právo, aby na základe jeho včas podaného odvolania bolo ním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmané odvolacím súdom (porovnaj R 23/1994), t. j. týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalovaný opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.

22. Najvyšší súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

23. Pokiaľ šlo o návrh žalovaného na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, tomuto nešlo vyhovieť, pretože C. s. p. na rozdiel od skoršej úpravy vyhovie návrhu podmienil aj existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa (tu por. § 444 ods. 1 C. s. p.) a za takýto dôvod nemožno považovať obavu z exekučného vymoženía napadnutým rozhodnutím uloženej povinnosti (ktorá je pri rozsudkoch čo aj len čiastočne vyhovujúcich žalobám prítomná vždy a prihliadanie na ňu by urobilo zo zákonom ustanovenej výnimky pravidlo), zvlášť ak prakticky súbežne s rekodifikáciou civilného procesu prišla i taká zmena exekučného poriadku, ktorá skorší princíp nemožnosti navrátenia v exekučnom konaní do predošlého stavu, v podmienkach skoršej úpravy odôvodňujúci odklad vykonateľnosti, opustila (v tejto súvislosti por. napr. uznesenie najvyššieho súdu z 3. marca 2016 sp. zn. 6 Cdo 27/2016 a § 61 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení platnom a účinnom do 31. marca 2017 vrátane, teda do nadobudnutia účinnosti zákona č. 2/2017 Z. z.).

24. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.